

Professorsporträtt 4: Stefan Svallfors

januari 13th, 2012 av Martin Berg - [Professorsporträtt - Redigera](#)

Sedan en tid tillbaka tar vi tempen på landets professorer i sociologi (och presenterar dessa i den efterhandskonstruerade intervjuens form). Turen har nu kommit till [Stefan Svallfors](#) som är professor i sociologi vid [Umeå Universitet](#) och kom i kontakt med sociologin under första terminen på Samhällsvetarlinjen hösten 1981 vid samma universitet. Det var ett socialt rollspel kring ett utvecklingsprojekt i Sydamerika (det s k Virudalsspelet) som fick honom att inse att man faktiskt kunde studera ett helt samhälle och förstå något om hur det fungerar.

Det har nu gått drygt tjugo år sedan du först kom i kontakt med sociologin. Håller du fortfarande fast vid den där första insikten att det går att studera och förstå funktionen hos ett *helt* samhälle? Är just "studiet" som sådant viktigt för dig som professor?

Jag är en empirisk socialforskare. Jag studerar till exempel hur människors uppfattningar om välfärdsstat och jämlikhet påverkas av samhällets institutioner och av de sociala sammanhang i vilka människor ingår. Ofta har min forskning haft ett jämförande fokus, där man jämför Sverige med andra länder, ibland har det snarare varit utvecklingen i Sverige som varit av intresse.

Det är en spännande bild av sociologin, inte minst eftersom den skiljer sig en aning från vad som har framkommit i tidigare [professorsporträtt](#). Kanske har det att göra med att det närmast finns lika många bilder av sociologi som det finns sociologer? Jag misstänker att det är skulle vara en något överdriven slutsats, men hur vill du beskriva sociologi?

Sociologi handlar om människan i samhället och om samhället i människan. Om hur vi fungerar som sociala varelser och om hur de organisationer och sammanhang vi själva skapat återverkar på våra liv och vårt sätt att tänka och handla.

Det är en ganska bred förståelse av sociologin. Vad utgörs i sådana fall sociologins styrka av?

Att man är den enda disciplin som tar ett helhetsgrepp på frågorna om hurdana vi är som sociala varelser.

På vilket sätt då? Är det något som främst har sin grund i den sociologiska teoritraditionen eller är det snarare en fråga om empiri? Jag tänker främst på vad du sade om att studera och förstå ett helt samhälle.

Jag är övertygad om att sociologin i första hand är en empirisk vetenskap, att vi bör sträva efter att beskriva och förklara de fenomen vi ser omkring oss.

Det är en fin beskrivning av sociologin men jag kan inte annat än fundera över vilka begränsningar som detta för med sig för sociologins fokus. Om sociologin ska studera "människan i samhället och samhället i människan" så måste det väl följa med ett visst mått av självbetraktelse, reflexivitet eller liknande? Kan vi skapa oss en empirisk förståelse av samhället och det sociala utan att på ett eller annat sätt själva vara med i den berättelse som därigenom tecknas?

Jag skulle aldrig låta mina antaganden om hur någonting är bestämma vad jag faktiskt ser. Verkligheten gör motstånd och det får vi finna oss i.

Motstånd! Det är en spännande tanke att verkligheten i någon mån spjärnar emot. Jag får intrycket av att samhället på ett eller annat sätt lever sitt eget liv. Hur skulle i sådana fall ett samhälle utan sociologi se ut?

Ett samhälle utan sociologi skulle se sämre.